

Florencije tje doli do Rima, a tak čas je XV. in XVI. vek. Kakšne velmože sta nam rodila! Nikjer ne poznamo tega bolj, kakor v lepih umetnostih; na tem polju se je storilo največ, lahko rečemo: neverjetno veliko. Poleg že opisanih velikanov iz te dóbe se bliščé še marsikatera druga imena, med njimi tudi ime: Leonardo da Vinci. Leonardo je bil rojak Michelangelov, mož izredne nadarjenosti in v umetnostih velikega pomena.

Rojen je bil Leonardo na gradu Vinci tik Florencije l. 1452. Njegov oče Peter je bil beležnik v imenovanem mestu. Za srečo svojega sina je bil jako vnet. Priskrbel mu je odlično, knežjo odgojo. V vseh strokah je napredoval nadarjeni Leonardo sila hitro. Še mladenič je slovel že kot izboren pesnik; kot inženir in prirodoslovec si je pridobil med sovrstniki ime, kateremu so se klanjali i veščaki. Najbolj pa ga je vnemala umetnost. Ko je njegov oče nekega dné pokazal v večji družbi podobo, katero je s svinčnikom narisal ljubljeni Leonardo, zastrmel je nad njo slikar Verocchio ter pregovoril očeta, naj dá Leonarda k njemu v šolo. Čez nekaj let genijalni Leonardo že daleč prekosi svojega mojstra; ne le Florencija, cela Italija je bila kmalu nanj ponosna. Verocchio mu jame zavidati; ker je spoznal, da njegov še skoraj otročji učenec zná že več, kakor on sam, razsrdil se je tako, da je vrgel čopič od sebe ter ga ni nikdar več vzel v roke; ni mogel prestatu sramote, da bi ga učenec prekosil. Umetniki so pač tu in tam samosvoji in trmoglavi ljudje.

Postave je bil Leonardo čudno lepe in zale. Someščani so rekli, da lepšega moža še ni zemlja nosila. Telesno krasoto je družil z ganljivo ljubeznivostjo; bratovsko prijazen in gostoljuben je bil proti visokim in nizkim. A ljubil je tudi posvetni blišč in kras; njegova hiša se je lesketala v kraljevem svitu, njegovi hlevi so bili polni ognjenih arabcev, po mestu se je vozil bolj veličastno, kakor sam cesar. Slobodo je cenil nad vse. Ako je prišel na trg ter videl golobe ali druge ptice na prodaj, kupil je vse ter jih izpustil, da bi jih le rešil iz sužnosti in jim vrnil veselo prostost.

L. 1480. je šel v Milan. Tamošnji vojvoda, krepotni Lodovico Sforza, je bil veliko lepega čul o njem; povabil ga je torej na svoj bogati dvor. Leonardo stopi predenj; na srebrni piščalki, katero je bil sam naredil, zakroži tako sladke melodije in zapoje zraven s svojim donečim glasom tako ljubke pesmi, da je bil Lodovico zamaknjen, omamljen. Kmalu potem ga poprosi, naj slika „Jezusovo rojstvo“

za veliki oltar milanske prestolnice. Prej nego bi bil le slutil, bila je podoba dovršena in sicer tako lepa, da jo vojvoda kot neprecenljiv biser

Kip žalostne Matere Božje v hrenoviški župni cerkvi.

pošlje cesarju Ferdinandu III. v dar. Ta podoba se je pa izgubila; kdaj in kako, nikdo ne vé. Sploh se mora to-le v obče opomniti: Leonardo da Vinci je bil v življenju neverjetno